

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5. poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 118 • Maribor, torek, dne 15. oktobra 1940 • Leto XV

Nerazumljivo stališče

Draginja rase.

Ne rase, narasla je do horendne višine, vsaj pa več kakor 75 odst. bolj kakor delavske in nameščenski prejemki. Za ta minus 75 odst. so danes socialne ramere ubožnejših konzumentov slabše, kakor so bile ob normalnih cenah, preden je pričela draginja naraščati.

To dejstvo je resnično in ga ne more nihče utajiti. Točen morda ni le odstotek, ki je lahko nekoliko večji ali manjši, kar pa dejstva ne spravi s sveta.

Gospodje kapitalisti in tudi druge veličine, ki se imenujejo gospodarske strokovnjake ali jim je poverjeno vodstvo kakega gospodarstva, pa pravijo, da plač in mezd ne morejo sorazmerno izboljšati, ker zastopajo interese gospodarstva ali davkoplačevalcev, ki pa novih bremen ne bi mogli prenesti. — Proti svoji vesti bi delali, če bi ugodili izboljšanju mezd in plač v višini odstotka narasle draginje.

Kako se pa dejansko razvija problem draginje? Kako se vrši ta proces?

Najprej se pojavi draginski val neopazno, polagoma. Kmalu pa z vehe menco. Skrbne oblasti na zahtevo delavcev in konzumentov skušajo omejiti val draginje z bolj ali manj uspešnimi ukrepi, kakor pač gospodarstvo zna utemeljiti potrebo zvišanja cen bolj ali slabše. No, in tedaj, ko so se cene že zvišale, ko je gospodarstvo že prodajalo svoje blago po višjih cenah mesec dni, pol leta ali več, pride delavstvo in zahteva zvišanje svojih prejemkov. Toda nikdar ne doseže odstotka, za katerega se je blago podražilo. Blago se je podražilo za 20 ali 30 odstotkov, gospodarstvo pa ponuja, in še to nerado, 5 ali 10 odstotkov ali morda nekaj več. Celotnega odstotka pa nikdar.

Iz te predočbe je razvidno to. Gospodarstvo prodaja svoje blago dražje, ne plačuje več niti dosedanjih sorazmernih mezd, kaj šele zadostnih, ki so bile že prej do 50 odstotkov prenizke. Gospodarstvo ima zaradi tega sorazmerno večje prejemke kakor v normalnih razmerah, izdatki njegovi so pa sorazmerno manjši, kakor smo navedli zgoraj.

To je dovolj jasen argument, da o večji gospodarski finančni nezmožnosti ne more biti govora in da se v tem nepravem sorazmerju med cenami in delovnimi stroški finančna sila gospodarstva samo poveča.

In večja sredstva bi se morala porabiti za večje mezde in plače ter za splošnost. Večji dobički se lahko obdavčijo, ker tudi državni nameščenci potrebujejo izboljšanje svojega položaja.

Hoteli smo pokazati, kako neresni so izgovori »gospodarskih« ljudi v sedanjih draginji. — Mi stvar tudi v sedanjem družabnem sistemu razumemo tako in menimo, da stvar realno presojamo.

Govor ministra vojske in mornarice generala Nedića v Skoplju

V Skoplju so minulo nedeljo v prisotnosti zastopnika kralja, predsednika vlade in vojne ministra generala Nedića itd. krstili 12 jadralnih letal. Ob tej priliki je imel vojni minister daljši govor, v katerem je med drugim dejal:

Srbski narod je pravičen, noče tujega toda ne da svojega. Nikdar in od nikogar ni pričakoval, da bi mu kaj podaril. Vse si je priboril sam s sabljo in svojo krvjo. Mi nismo bogati po blagu, bogati pa smo po naši slavi, naši svobodi in po naši pravici do življenja. Mi smo pripravljeni, da za vse te dobrine tudi umremo. To sem vam hotel in moral povedati brez oklevanja. Tudi to lepo modro nebo, ki ga vsak dan gledamo, tudi to je naše in je dokaz naše pravice do dediščine naših žrtev. Tudi to nebo mora biti svobodno, ker je to nebo najljubše nebo v Evropi. — Govor je bil sprejet z burnim odobravanjem.

Roosevelt za obrambo demokracije

Amerika bo nudila Angliji vso materialno pomoč

CBS. V nedeljo, dne 13. t. m. je imel predsednik Roosevelt v državi Ohio velik govor o namenu ameriškega oboroževanja. Ponovno je naglasil, da ne more biti govora o sklenitvi kakega premirja s totalitarnimi državami. — Ameriški narod je solidaren pri podporanju kulture, katerih temelj so svoboda in medsebojno spoštovanje neodvisnih narodov. Zedinjene države se oborožujejo in bodo še nadalje nudile Angliji vsako materialno pomoč, ki jo morejo dati.

Obrambni ukrepi Amerike se ne nanašajo samo na obrambo proti napadu na vzhodu ali na zapadu, temveč tudi proti uveljavljanju tistih gospodarskih idej, ki ogrožajo ameriško svobodo in demokracijo. Ne gre samo za obrambo severne, srednje in južne Amerike in sosednih otokov, nego tudi za mirno in

nemoteno uporabo Tihega in Atlantskega oceana. Amerika vidi še vedno v obrambi teh oceanov najvažnejši korak za zaščito svoje nedotakljivosti. To danes ponovno naglašam, je dejal Roosevelt, da ne bo mogel nihče dvomiti, da Amerika morda ni trdno odločena, še nadalje vztrajati pri tej svoji politiki. Naša odločitev je padla, nadaljevali bomo svoje obrambne in oboroževalne ukrepe do viška, da bomo lahko proti vsakemu branili svojo in svobodo naših obal. Združene države se pripravljajo na vojno, ker je to najboljša zagotovilo za mir. Na Amerikance ne bo vplivala nobena sila, niti nobene grožnje. Diktature nas ne bodo nikdar prisilile, da bi jim sledili. Nobena kombinacija diktatorskih držav v Evropi in Aziji nas ne bo zaustavila na naši poti, ker je ta pot demokracija, za katero smo se sami

odločili. Ničesar nas ne bo ustavilo, da bi odrekli pomoč svobodnemu narodu v njegovi borbi.

Nemške mirovne osnove smo že do dobra spregledali, je dejal Roosevelt, po izkušnjah zadnjih let in dokazih, ki jih nudijo belgijski, nizozemski, danski in norveški narodi. Obširno je nato govoril o vlogi Anglije, kjer svobodni narod brani stvar, za katero ve, da je pravična. Ta junaška borba bo za večne čase zabeležena v zgodovini kot dokaz, da demokracija, kadar je postavljena pred izkušnjo dokazuje, iz kakšnega blaga je.

Oborožujemo se iz ljubezni do svobode, iz pravice do svobode, iz ljubezni do poštenja in človečnosti. — Trdno verujem, da bo zmagala demokracija, je zaključil Roosevelt svoj govor.

Nemška vojska v Bukarešti

Odposlanstvo nemške vojske bo reorganiziralo in izvežbalo romunsko armado.

Po poročilu DNB je dne 12. t. m. prišel v Bukarešto poseben vlak s člani nemškega vojaškega poslanstva, ki bo po želji romunske vlade sodelovalo z romunskimi vojaškimi oblastmi pri reorganizaciji in vežbanju romunske vojske. Poveljnik nemške vojaške misije general Hamsen, kakor tudi 40 nemških častnikov, ki so prispeli v Bukarešto, so bili svečano sprejeti od zastopnikov vlade in romunske armade.

Po romunskih uradnih vesteh je že prejšnja vlada zaprosila Nemčijo za sodelovanje pri vežbanju romunske vojske. To idejo ji je osvojil tudi general Antonescu. Nemčija je pristala na romunski apel ter se odločila poslati v Romunijo svojo vojaško misijo. Prvi oddelek te misije je prispel dne 12. t. m. v Bukarešto. Poleg častnikov je prispel v Bukarešto tudi prvi kontingent opremljenih nemških čet. Generala Hamsena je sprejel ter mu čestital general Antonescu.

Poleg častnikov nemške vojske je istega dne popoldne prispelo v Romunijo tudi letalsko odposlanstvo.

Komunike nemške vlade pravi, da je romunska vlada prosila Nemčijo, naj ji pošlje nekaj oddelkov oficirjev in vojakov ter letalcev v svrhu instruiranja romunske vojske, ter za zaščito petrolejskih vrelcev. Nemška vlada je o tem obvestila vse vlade zainteresiranih držav. Ko bodo nemške vojaške edinice dovršile svojo nalogo, se bodo vrstile v Nemčijo.

Angleški državljani zapuščajo Romunijo

Po nemških vesteh se pričakuje, da

bo angleški poslanik Hoare v kratkem zapustil Bukarešto. Na odhod pa se pripravlja tudi angleška kolonija, več članov poslaništva in novinarji.

Poostrena blokada Romunije

Z ozirom na najnovejše dogodke v Romuniji je angleška vlada odredila poostreitev blokade Romunije; blokirani so vsi krediti in kapitali Romunije v Angliji, angleški državljani pa so dobili nasvet, da nemudoma zapuste Romunijo. Službeno še niso prekinjeni diplomatski odnosi z Romunijo. Angleško poslaništvo v Bukarešti ostane, dokler ne zagotovi varnost vseh v Romuniji živečih angleških državljanov. (Reuter.)

Namen nemške vojske v Romuniji

je po poročilih iz nemškega vira v glavnem v tem, da zaščiti romunske petrolejske vrelce pred eventualnim bombardiranjem s strani Anglije. Obenem pa se bo pod vodstvom nemške vojske izvežbalo 700.000 Romunov. General Antonescu je za preskrbo nemške vojske kakor tudi za novo romunsko vojsko odobril kredit 14 milijard lejev. — Iz Amerike pa poročajo, da sta grška in turška vojska v popolni pripravljenosti ter da sta grška in turška vlada sklenili, da se upreta vsakemu poskusu invazije, računajoč pa pri tem na pomoč angleške vojne mornarice. Najnovejša nemška politika zasleduje predvsem dva cilja in sicer zaključiti in konsolidirati svoj življenjski prostor ter urediti spor z Anglijo.

Nemiri na romunsko-madžarski meji

Spopad med obmejnimi organi je trajal tri ure.

Odnosaji med Romunijo in Madžarsko so se zadnje dni silno zaostriili. — Romunija obtožuje madžarsko vlado, da izvaja silen teror nad romunsko manjšino, madžarska vlada pa isto očita Romuniji. Delo razmejitvene delegacije obeh držav je bilo prekinjeno. Tako romunska kakor tudi madžarska vlada

sta se pritožili v Berlinu in Rimu in zaprosili za posredovanje.

Po poročilih iz Bukarešte je prišlo med obmejnimi organi do spopada, ker so madžarske čete prekoračile romunsko mejo. Romunske čete so pričele streljati s strojnimi in je borba trajala skoraj tri uri. Na madžarski strani so bili 3 mrtvi in 3 ranjeni.

Angleži sumijo vojno akcijo preko Balkana

Angleški »United Press« poroča, da v angleških političnih krogih domnevaajo možnost nemške akcije preko Balkana proti Suez in Egiptu. — Prihod nemških čet v Romunijo se navaja kot glavni dokaz za možnost take akcije. Kot nadaljnja država bi prišla v obzir Bolgarija, dasi še ni nobenih vesti, da bi bile dospete tja nemške čete in so bile one, ki so se pojavile, preklicane.

Bolgarski tisk, Grčija in Turčija

V bolgarski javnosti in tisku, zlasti po sestanku na Brennerju, hudo zamerjajo Grčiji in Turčiji njiju zadržanje, ker je že skrajni čas, da se obe ti dve državi jasno opredelita v svoji politiki do osnih držav. V Bolgariji so vznemirjeni, da sta sklenili Rusija in Turčija važen obrambni sporazum.

SSSR in Finska za mir v Baltičkem morju

Podpis važne konvencije med obema državama.

Po poročilu agencije Tass je bila dne 11. t. m. v Moskvi podpisana konvencija med Sovjetsko Rusijo in Finsko republiko o demilitarizaciji Aalandskega otočja. Finska vlada se je obvezala, da bo demontirala utrdbe na otokih in tudi ne bo nobeni drugi državi dovolila, da bi si na otokih uredila svoja oporišča. Ta pogodba je bila sklenjena z namenom, da se utrdi varnost in mir na Baltičkem morju.

Velike svečanosti v Dualu

General de Gaulle, ki se nahaja na inspekcijskem potovanju po francoskih kolonijah, ki sodelujejo z Anglijo, je prisostvoval v Dualu veliki vojaški paradni ter ob tej priliki izročil dvema polkoma zastave.

7000 japonskih vojakov je padlo

po poročilu »Ass. Press« iz Hongkonga v štiridnevni bitki južno od reke Jangce med Šanghajem in Hankovom. Kitajska armada si je v tej bitki priborila popolno zmago nad Japonci.

Letalski napadi na Anglijo in Nemčijo se nadaljujejo

Angleško poročilo o napadih nad Nemčijo

Tekom 12. in v noči na 13. oktobra so bili kljub slabemu vremenu večji letalski napadi na Nemčijo. Angleški bombniki so obstreljevali več kakor eno uro vojaške objekte v Berlinu ter zmetali več ton eksplozivnih in več sto žažigalnih bomb. Poleg Berlina pa so porušili bombardirali Kruppove tovarne v Essen, rafinerije olja v Kölnu in Hanovru, tvornico letal v Amsterdamu ter več letališč tako v severni kakor v srednji Nemčiji. Kakor vsako noč, so tudi v noči na 13. oktober bili večji napadi na francosko obalo ob La Manchu. Napaden je bil ob norveški obali večji konvoj nemških trgovinskih ladij ter je na eni 2000 tonski ladiji izbruhnil požar, ostala pa so se zatekla v pristanišča. Vsa angleška letala so se vrnila v svoja oporišča.

Nemški letalski napadi na Anglijo

Glavni cilj nemških zračnih napadov je bil tudi tokrat London, kjer je bilo porušeni več trgovskih kakor tudi civilnih poslopij in ubito nekaj civilnega prebivalstva. Bombardirana pa so bila tudi pristanišča ob južni angleški obali.

Nemški napadi na Anglijo tudi v nedeljo, dne 13. in v noči v ponedeljek na 14. oktobra niso prenehali, vendar pa so bili zaradi slabega vremena manjši, kakor zadnje dni. Angleži so sestrelili 1 nemško letalo, 1 lastno lovsko letalo pa po grešajo.

Svedski časopisi komentirajo to 6 mesečno letalsko ofenzivo ter so mnenja, da London ni izgubil še pomena kot center Anglije ter da je uničene komaj 1 odst. angleške industrije. Poškodovane električne in plinske naprave pa so se v kratkem času že popravile.

Nemško poročilo

DNB. V noči od 11. na 12. oktobra so nem-

ška letala nadaljevala s svojimi napadi na London in City, Liverpool in Manchester. Posebno uspešen je bil napad na London, kjer so bombe povzročile številne požare. Pri Manchesteru je bil pogin v zrak nek plinski rezervoar. Poškodovane so bile železniške proge in zadeto vojaško taborišče. Poleg tega so nemška letala napadla konvoj in zadela eno 8000 tonsko in eno 5000 tonsko ladjo. Angleška letala so napadla veliko število holandskih krajev, kjer so povzročila velike človeške in gnojne žrtve. Sovražna letala so izvršila nekaj nočnih poletov nad nemškim zalivom in obrežnimi kraji severne Nemčije. Sestreljenih je bilo 13 letal, 1 nemško letalo je izginilo. V zadnjih 24. urah so nemški bombniki zmetali nad London skupaj 215.000 kg bomb.

Poročilo DNB s 13. t. m. pravi, da so se napadi nemškega letalstva na London in mnoge druge kraje nadaljevali z močnim učinkom po dnevi in ponoči. Glavni cilj napadov naših bombnih formacij je bil na obeh straneh London—Bridgija. Tudi na področju vzhodno od Viktorijinega parka so bili opaženi zadetki. Kolodvor Waterloo je bil zadet od več bomb. Opaženi so bili tudi veliki požari. V južni Angliji so naša letala napadla dve vojaški taborišči in povzročila hudo opustošenje. V Hastingsu so bile porušene železniške naprave in zažgan plinski rezervoar ter porušeni tudi več poslopij.

Neka podmornica je potopila 5 oboroženih sovražnih trgovskih ladij v skupni tonaži 25.741 ton. Druga podmornica poroča o potopitvi 16.300 ton sovražnih trgovskih ladij. Napadi britanskega letalstva nad Nemčijo niso imeli posebnega uspeha. Škoda je bila povzročena le na stanovanjskih poslopijih, tu so bile tudi smrtne žrtve in ranjenci. Sovražnik je izgubil 21 lovskih letal, 7 nemških letal se ni vrnilo.

Iz afriških bojišč

Stefani. Italijanske torpedovke so v noči med 11. in 12. oktobrom izvršile napad na večje angleške pomorske sile blizu Malte. Potopljena je bila sovražna križarka, verjetno tipa »Neptun«. Druge ladje so bile poškodovane in so se umaknile. Pri tej akciji smo izgubili 2 torpedovki po 600 ton in rušilca 1400 ton. Večji del posadke se je rešil. Naše letalske formacije so zasledovale nasprotno pomorske enice. Kljub nočnemu streljanju iz nasprotnih ladij in angleškim letalom so naše letalske sile zabeležile pomemben uspeh. Sovražno nosilko letal je zadela težka bomba, prav tako tudi neko križarko. Dve sovražni

letalji so bili sestreljeni, eno naše letalo se ni vrnilo v svoje oporišče. V severni Afriki so naše motorizirane kolone napadle sovražne oddelke blindiranih avtomobilov v bližini Sidi el Baranija. Sovražne oddelke smo odbili.

Reuter. Angleška letala so dne 13. t. m. izvršila napad na sovražne vojne objekte v Bengaziju in na ladje v pristanišču. Opaziti je bilo požare. Angleška letala so bombardirala vojaške objekte pri Tobruku v Libiji pri Asmari in Guri ter izvedle napad pri Negoliju ter na vojaške objekte pri Barikau. Vsa angleška letala so se vrnila nepoškodovana.

Italijanski napad na Malto je bil odbit.

Tekma za USA

Ameriške Zedinjene države so sedaj v zavirljivem položaju. — Angleži žele njih pomoč, angleški nasprotniki pa njih nevtralnost. Kakor piše »Popolo d'Italia«, bi Zedinjene države lahko marsikaj pridobile ob razpadu angleškega imperija, če ostanejo nevtralne. — Če store drugače, bodo napravile samomor, ker bodo izgubile na diplomatskem vplivu.

Bodočnost muslimanov je odvisna od angleške zmage

Liga indijskih muslimanov je izdala resolucijo, v kateri javljajo, da je bodočnost indijskih muslimanov odvisna od angleške zmage in da ne more biti nikakega sodelovanja z diktatorskimi državami, ker njihova načela niso v skladu z načeli indijskih muslimanov.

Posveti o ureditvi gospodarstva po vojni

Obisk italijanskega ministra v Nemčiji.

Italijanski minister za devize in valute Riccardi se nahaja v Nemčiji, kjer se po rimskih vesteh posvetuje z nemškim gospodarskim ministrom dr. Funkom o gospodarski ureditvi Evrope po sedanji vojni. Italijanski listi naglašajo, da se bo nov zakon gospodarstva naslanjal na delo in ne na zlato in bo proizvod fashiistične in nacistične revolucije.

Anglija prosi Zedinjene države za vojni materijal?

Po nemških vesteh je angleška vlada zaprosila ameriško vlado, da ji najhitrejšim potom dobavi vojni materijal, ki je bil dosedaj izgotovljen za ameriško oboroževanje.

Doma in po svetu

Naše gospodarstvo in gospodarska politika. Ravnatelj izvozne trgovine je dal dopisniku »Pester Lloyd« daljšo izjavo, v kateri pravi, da je glavna težkoča v gospodarstvu evropska vojna. Kriva je tudi prejšnja gospodarska politika, ki je preveč računala z izvozom, ne pa s konzumom doma. Glede obtoka bankovcev pravi, da je bilo povečanje potrebno in da nima tendence inflacije in ni nevarnost, da smemo se pa prenehati v reformah, ker se organizacija ne more izvesti v hipu. Razmerje med Zagrebom in Beogradom se popravlja.

Kdo naj prevzame preskrbo prebivalstva? Mi smo o tem že povedali svoje mnenje. Potrebno je upreči v aprovizacijsko delo vse interese in predvsem zadruge. Odgovornost za aprovizacijo pa mora prevzeti aprovizacijska organizacija s potrebno samoupravno oblastjo. Napačno bi namreč bilo, če bi se hotelo z aprovizacijsko organizacijo koža obogatiti ali komu ustvarjati kakršnekoli rezerve. — Aprovizacije imajo dve posebni nalogi: oskrbovati prebivalstvo dobro in ceneno.

Podpredsednik vlade dr. Maček je minulo soboto sprejel več politikov, dalje ameriškega poslanika v Beogradu Arthura Bliss-Layna in se z njimi ragovarjal. Dr. Maček je bil istega dne sprejet tudi pri knezu namestniku Pavlu.

Novi industrijski center v Srbiji. Mladenovac v Srbiji postaja bolj in bolj industrijski center. Cela vrsta podjetij je že pričela pripravljati teren za svojo preselitev v okolico Mladenovca, nekatera podjetja so že tudi pričela s postavljanjem zgradb za svoje potrebe. Pričakovati je, da se tam razvije zlasti tekstilna industrija. Poleg dobre prometne zveze so tam tudi drugi pogoji za industrije v tem okolišu. Cena delovne sile je pa ono, kar najbolj vleče tja kapitaliste. — Tja se seli industrija zlasti iz Slovenije in Hrvaške, kakor smo že o nekaterih primerih poročali.

Kako je z učitelji? Pomočnik prosvetnega ministra Boško Bogdanović je izjavil, da so premestitve in napredovanja učiteljev zaključena. V večja mesta je bilo prestavljenih 396 učiteljev in učiteljic, da bodo mogli šolati svoje otroke, 380 učiteljev in učiteljic pa je bilo premeščenih, da bosta mož in žena službovala v istem kraju. Skupno je bilo spopolnjenih s premestitvami 763 učiteljskih mest. 51 šol ne more biti otvorjenih, ker ni primerenih poslopij, 6 šol pa ostane iz drugih razlogov brez učiteljev. Odslej ne bo mogoča nobena premestitev po prošnji, ampak samo po službeni potrebi. Vse kar je bilo razkrajajočega v šolah, je bilo treba odstraniti, kajti šola mora biti celotna, pozitivna in narodna, je zaključil pomočnik prosvetnega ministra.

Omejitev pri rubežu službenih prejemkov. Ministrski svet je predpisal uredbo o spremembi §a 248 zak. o izvršbi in zavarovanju, ki se odslej glasi: »Od zaslužka (dnevne mezde), ki ga prejema zavezanec na podlagi službe, ki po svojem značaju ne spada med službe omenjene v §§ 245 in 247, je dopustno poseči z izvršbo na tretjino plače, toda z omejitvijo, da ostane dolžniku prostih din 30 (deset din 20) na dan. Ta omejitev se nanaša le na delavce, ki nimajo trajne zaposlitve, za ostale t. j. državne in druge stalne uslužbenke pa ta omejitev ne velja.

Bivši belgijski kolonijalni minister Bleeschwer in finančni minister Gutt sta govorila v londonskem radiu in izjavila, da bo belgijska vlada v Londonu nadaljevala boj proti Nemčiji na strani Anglije. Enako izjavo sta hotela podati tudi bivši ministri predsednik Pierlott in zunanji minister Spaak, kar pa je francoska Petainova vlada onemogočila. Pierlott in Spaak sta hotela potovati preko Španije v Anglijo, kar jima je pa španska vlada onemogočila.

Zakaj ni olja? Pridetek oljnih semen je bil v Jugoslaviji letos majhen. Tovarne olja so opozarjale, da bo oljnih semen doma premalo in da jih je treba kupiti vsaj 400 vagonov. — »Prizad« semen ni kupil, tovarnarji pa ne dobe dovoljenja za uvoz. Med tem je dobil »Prizad« monopol in je oljna semena doma kupil, dočim jih tovarne in tudi ročni pridelovalci olja ne morejo dobiti niti za drag denar. — Velike oljarne kakor tudi male so pa brez dela, ker nimajo surovine in so morale ustaviti svoje obrate. Zaradi pomanjkanja oljnih semen in neracionaliziranega razdeljevanja, so se cene dvignile na umeten način za 30 odst. Pridetek olja, kakor poročajo, bo sicer zadostoval do prihodnjega leta ali štetih bo pa le treba z njim. Letošnjo oljno repico porabljajo predvsem tudi za vojsko in tvornice za sardine v Dalmaciji.

Novinarji pri ministru socialne politike. — Uprava zveze novinarjev kraljevine Jugoslavije je imela v torek sejo v Beogradu. Predstavila se je posebna deputacija ministru socialne politike ter mu povedala svoje želje glede ureditve službenih odnosov v novinarski službi. Novinarji so danes pravi kuliji. Imeti ne smejo svojega mnenja, ne svojega prepričanja. Služiti morajo — gospodarja, če hočejo živeti, ali tudi to življenje je za mnoge novinarjev nestalno in bedno. Minister se je z deputacijo temeljito razgovarjal in obljubil svojo pomoč s tem, da bo želje upošteval.

Indeks Narodne banke za cene na debelo. Od septembra 1939 do septembra 1940 so se po indeksu Narodne banke cene na debelo dvignile žitnim pridelkom za 135,7 odst., živalskim proizvodom za 56,7 odst., rudninskim proizvodom za 37,4 odst., industrijskim proizvodom za 52 odst., splošni indeks za 79 odst., indeks izvoznih proizvodov za 73,3 odst., indeks uvoznih proizvodov za 52 odst.

O pocenitvi pšenice se posvetujejo. Za aprovizacije in konzumne zadruge nameravajo poceniti pšenico, ali pocenitev naj bi bila samo v prostem dovozu. To je premalo, ker je pšenica sploh predraga.

Tudi Italija zahteva izpremembo tečaja lire. Na prihodnji seji italijansko-jugoslovanskega gospodarskega odbora bodo razpravljali o izpremembi tečaja italijanske lire, kakor zahteva Italija.

Italijanski narod se je, kakor poroča italijanski list »Telegrafo«, spoprijaznil z vojno stvarnostjo, se privadil omejitvam in izgubam ter se prepričal, da utežne biti ta vojna huda in dolga, o čemur bi ne mogel pred letom dni niti sanjati. Sovražna propaganda je trdila, da bi italijanski narod, čim bi naletel na težave v vojni, popustil in pustil svojega vodjo na cedilu. Angleži se bodo morali prepričati, da je volja v italijanskem narodu do zmage prav tako jaka, če ne še bolj močna kakor njihova.

Letaki proti madžarski vlagi so se minuli teden pojavili v velikem številu v Budimpešti. Praski »Der neue Tag« pravi, da je to delo angleške propagande in s tem v zvezi namiguje na angleško poslanstvo v Budimpešti. Policija doslej še ni mogla izslediti, kdo je izdal oziroma kdo razširja te letake.

Francoska Petainova vlada uradno zanika, da bi nemška komisija, ki nadzoruje izvajanje odredb pogodbe o premirju, rekvirirala blago, temveč se komisija strogo drži svojega delokroga.

BRESKOV Cvet

Starokitajska dramska pesnitev neznanega avtorja iz XIII. stoletja.

Prevedla: Fran Žižek in Ivan Potrč.
Pesmi: Alojz Gradnik in Tone Maček.

Prednica: Kaj naj rečem? Da to si izbijte kar iz glave!

Bogataš: Nikar se ne norčujete! Dolgo sem o vsem razmišljal. Mali Breskov cvet bo moja žena in prav vi boste vse potrebno, da bo šlo, napeletli. Pozval sem vas, da bi se z vami razgovoril. Domači ste v ženskem klepetanju. Pregovorite jo! Še to noč! Recite ji, da naj mi takoj vrne srebrnike, z obrestmi kajpada! Povejte ji, da je minulo leto in drugo podobno. Tako se pomenite z njo. A če ne zmore srebrnikov, ji recite, naj se poroči z mano. Da bom dolg spregledal, ji recite, in obresti, če postane moja žena. In če boste vi vse lepo napeletli, vam bom poklonil bogat dar. Upam, da ste slišali, kar sem povedal!

Prednica: Ali Lju-jen-ming, pomislite samo, kakšna razlika!

Bogataš: Kakšna razlika?

Prednica: Razumite vendar! Vi bogataš Lju-jen-ming, a ona uboga dekle! Kako bi to vozilo skupaj?

Bogataš: Kako? Ali nimam dovolj denarja za

oba? Ne zvitorepite, lahko bi si mislil, da se izvijate.

Prednica: In če bi mi tudi namenili darovati vse vaše zlato, bi vas prosila, da mi trgovanja tega ne nakladate na rame.

Bogataš: Pa se vrnimo k menici in podpisu vašemu na njej. Če sodnik, naj bo vzvišeno njegovo ime, zve za vaš podpis, pač veste kaj vas čaka. Novi Tao-tai že tako nekam neprijazno gleda na samostan častite prednice. Saj morda veste, kakšna kazen čaka samostanke, posebno pa častito prednico, če pride tole vse na dan. Razmislite še enkrat to, častita prednica! Če mi storite, za kar sem prosil vas, bo hvaležnost moja višja od višin gora in globlja od globin morja. Saj vedel sem, da ste razumna prijateljica, zato odgovor mi še danes preskrbite.

6. prizor:

Breskov cvet: Vse leto že očeta ni, vesti nobene o njem. Jaz tu posedam dan za dnem, zapuščena, obupana ter pletem, da bi se izmotala iz črnih misli. Kako nesrečna smo dekleta mlada! Posedamo in pletemo in čakamo...

O strah me je, ko dan za dnem višiš med smrtjo in življenjem. Saj bi rada za tabo šla in s tabo umrla rada, a vem, da bi z menoj imel le križ!

Prednica (udara na gong služabnici): Povejte gospodarici, da bi jo rada obiskala.

Služabnica: Gospodična, prednica samostana Večne čistosti čaka, da jo sprejmete.

Breskov cvet: Naj vstopi, prosim!

Prednica: Dete, Breskov cvet, bodite pozdravljeni!

Breskov cvet: Kateri dobri veter je privel tako visok obisk v našo hišo?

Prednica: Samo želja, da vas znova enkrat vidim. Glej, glej, dekleta, kaj pa vežeš lepega? Kako prekrasen vzorec!

Breskov cvet: Blazino. Poglejte, z zlato nitjo všivam znake mandarinskih rac, tu pa iz zelene svile cvetje bo listje.

Prednica: Pa res, blazinica je vsa iz svile. Na njej dve raci, znamenji zakonske ljubezni. Kaj naj to pomeni, Breskov cvet?

Breskov cvet: Blazina z racama bo moj svatbeni dar. Dobil ga bo, ko pride čas, kdor se potegoval bo zame.

Prednica: Tako je dete prav! Ali bogat bo moral biti, hudo bogat, ki hotel duhati bo Breskov cvet.

Breskov cvet: O mati prednica, take besede!

Prednica: Dorasla si, ogledaj se po možu? Da te oblekel bo in oskrbel. In ti, si ti drugačnih misli? Dete, sami sve, nihče naju ne čuje, povem ti naravnost: poroči se!

Breskov cvet: Lepo ste rekli, mati! Saj mož brez žene je kot dom brez strehe, brez moža žena, ko telo brez glave.

Prednica: Tako je hčerka! To si lepo povedala.

Breskov cvet: Še nekaj, mati. Kdo ve, kdaj se vrne oče? Saj večnost je minula za me, odkar ga ni.

(Dalje prihodnjič.)

Iz naših krajev

HRASTNIK

Delavstvo v kemični tovarni je z ozirom na draginjo potom svoje strokovne organizacije SDSZJ zahtevalo zvišanje mezd za 30 odst. Pri zadnjih pogajanjih delavstvo namreč ni doseglo povišice, ki bi vsaj deloma odgovarjala sedanji draginji. Za nazaj, t. j. v času od 1. aprila do 30. junija t. l. pa delavci sploh niso prejeli niti pare povišice. Podjetje je obljubilo, da bodo delavci dobili vsaj to, kar dobijo jeseniški delavci. Pri zadnjih pogajanjih pa se to ni vpoštevalo, zato upamo, da se pri prihodnjih pogajanjih tega ne bo prezrlo. Delavcem priporočamo, da se oklenejo svoje strokovne organizacije in krepko podpirajo svojo organizacijo in zaupnike. Kdor še ni organiziran, naj se takoj včlani, ker bo s tem storil le svojo dolžnost. Prav tako priporočamo tudi delavcem, da pridno čitajo naš delavski list »Delavsko Politiko«, ki prinaša poleg poučnih in zanimivih vesti tudi mnogo praktičnih nasvetov v svojem delavskem pravem svetovalcu. Kdor še ni naročnik, naj si naroči »Delavsko Politiko! Vsem naročnikom pa toplo priporočamo, da tudi redno poravnajo naročnino. Bolj ko kdaj koli poprej je v sedanjem času potrebno, da se tega zavedamo vsi, da bomo pripravljeni in sposobni za obrambo svojih pravic. — Delavci.

ČRNA PRI PREVALJAH

Zverinski umor. Lanasi Ana je odšla dne 7. t. m. okrog 6. ure zvečer od doma. Starši so mislili, da je odšla na sprehod. Ker pa se ni vrnila, so jo povsod iskali, toda brez uspeha. Naslednje jutro so našli revico pod mostom mrtvo v vodi. Prvotno se je domnevalo, da je napravila samomor, sodna komisija pa je dognala, da je imela na glavi več ran, iz česar se sklepa, da je bila na prav zverinski način umorjena. Komisija je tudi ugotovila, da je bila Lenasijeva noseča. Pokojna revica je bila tudi telesno pohabljen. Zaenkrat se še ne ve, če je pokojnica postala žrtev zverinskega morilca in bo to ugotovila šele preiskava. Vsa javnost sočustvuje s starši nesrečne Anice in upa, da se bo oblastem posrečilo izslediti morilca in razjasniti ta zagonetni umor.

Smrtna kosa. Dne 11. t. m. je umrl zadet od možganske kapi s. Strmčnik Rudolf. Zapuščala ženo in 9 otrok, od katerih sta dva še šoloobvezna. Pokojnik je bil več let zvest naročnik »Delavske Politike«. Vsi znanci in prijatelji ga bomo ohranili v lepem spominu, svojem pa izrekamo tem potom naše iskreno sožaje. — Poverjeniški odbor D. P.

SLOVENJGRAD

Vprašanje povišanja mezd in draginja. — Iz našega kraja se le redkokdaj oglasimo, zato bodo delavci v drugih krajih gotovo mislili, da se nam dobro godi in smo povsem zadovoljni. Toda tudi pri nas je draginja prizadejala hude udarce vsem delavcem, zlasti pa v onih podjetjih, ki niso pokazala nobenega razumevanja za budo med svojim delavstvom. Izjemo tvorijo trdka Franc Potočnik, ki je enkrat zvišala svojem delavstvu mezdo, tako da prejemale delavci po din 5 na uro. (Minimalne mezde znašajo sedaj din 5,50, op. ur.). Radi pomanjkanja dela je bilo nekaj delavcev poslanih na brezplačni dopust. Podjetje pravi, da ne dobi potrebnih surovin, predvsem surovih kož. Sedaj pa se bo baje zopet pričelo polno obratovanje in je upati, da bodo dobili zaposlitev zopet vsi prizadeti reducirani delavci. V našem kraju pa je še mnogo drugih podjetnikov (zlasti tudi nek bogataš), ki svojim delavcem niso povečali mezd, čeprav jim je gotovo znano, kako so se življenjske potrebine podražile. Teh obupnih razmer v našem kraju je pač v prvi vrsti kriva nezavednost, ker delavci niso organizirani ali pa se oklepajo organizacij in društev, ki niso delavska in ki se ne brigajo, kako živi in se preživlja naš delavec. Nekaj nas je pa vendarle zavednih, ki pridno čitamo naš delavski list »Delavsko Politiko« in to je najboljši porok, da se tudi v našem kraju dani. — Delavci.

SV. LOVRENC NA POHORJU

Odmev protizidovske kampanje v kamnolomu. Tukajšnji kamnolom bratov Ehrlich iz Zagreba je zaposloval doslej okrog 50 delavcev. Te dni pa so dobili vsi delavci odpoved službe, češ, da bo kamnolom ustavil obratovanje, čeprav so bili sicer zaposleni skozi celo leto, tudi čez zimo. Ustavitev dela je baje v zvezi s protizidovsko kampanjo, ker baje podjetnika nista več sigurna, da bosta mogla še izvrševati dosedanja dela in dobave. Trdka se je namreč pečala tudi z javnimi deli ter med drugim tlakovala tudi državno cesto med Mariborom in Št. Iljem.

SELNICA OB DRAVI

Kakor je že bilo javljeno, gradijo pri novi žolji okrog 40 m globok studenec. Ravšina je prodnata in upanje je, da bo z gladijo Drave tudi talna pitna voda. Vodnjak pa bo še globji. Tri možnosti nas čakajo: da vode vobče ne bo, da bo zadostovala samo za več stoglavno množico učencev, v najboljšem slučaju pa, da bo preskrbljena z vodo vsa Selnica. Kolikor vemo, bo dvigala vodo električna črpalka. Selnica zanima, ali bo nabava črpalke razpisana. — Običaj, da se pošlje samo nekaterim trdkam poziv, naj stavijo tozadevne proračune, ne zadoštuje. Prav bi tudi bilo, da se na krajevno običajni način taki razpisi del javijo ljudstvu, ki plačuje največ davščin. Pogredna trgovina dela in plačuje z denarjem maleda človeka. Ob tej priliki poudarjamo, tudi delavski zastopnik bodi v šolskem gradbenem odboru, kateri je itak sestavljen iz občinskega in šolskega odbora. Končno trdijo ljudje, da bo selnica iz presihajoče šolske greznice okužila talno vodo. Kaj pravijo strokovnjaki?

LJUBLJANA

S seje ljubljanskega občinskega sveta. — Občinska seja ljubljanska je bila v petek, dne 11. t. m. Zupan je uvodoma reagiral na javno polemiko o kulturnih zadevah, tako zlasti tudi proti Žalam (novi mrtvašnici), ki je bila zgrajena po načrtih prof. Jožeta Plečnika. Zupan je zagovarjal Zale, češ, da je občina z njimi mnogo storila v socialnem, sanitarnem, estetskem in pijetnem oziru. Sodbo mirno prepustimo zgodovini. — Kritika je v tej obliki mogoča, ker peša jasni pogled na pravilna sorazmerja in čut za stvarne kriterije. — Nadalje je govoril o gmojnem položaju mestnih uslužbencev. O mestnih delavcih je poročal, da imajo ugoden službeni red iz leta 1922 ter naštel ugodne mezde, 3 din draginske doklade za rodbinske člane na dan in ob boleznih 26 tednov plačanega bolniškega dopusta. Na podlagi dopisov, ki jih prejema iz delavskih vrst, opazja, da je zadaj hujškanje in z grožnjami zahtevajo zboljšanje pogojev in vzklíkajo: »Živela komunizem!«, »živela naša elita!« Delavci so sklicevali sestanke brez vednosti statutarnih zastopnikov svojih organizacij. Delavcem, ki so hoteli delati z občinsko upravo, so očitali kličeplastvo in občini grozili celo s stavko. Zupan je to razčlenjeval podrobno in poudaril, da on zastopa davkoplačevalce, delavstvo pa bo napore občine razumevalo in

izrinilo hujškanje, ki kličejo na boj proti občini in vzklíkajo komuni in svoji eliti. Z ozirom na draginjo smo že odredili, da se uradništvo izplača enkratni izredni nabavni prispevek din 1000, za vse rodbinske člane pa po din 200.— Ta izplačila bodo stala občino 3 milijone dinarjev, več pa občina brez novih davščin ne more zrtvovati. — Nadalje je zupan poročal o javnih delih, o prevzemu spomenika kralja Aleksandra v varstvo občine, o koncertu za zimsko pomoč, o novih uradih in o aprovizacijskem oddelku. Na dnevnem redu so bile tudi finančne zadeve z naknadnimi krediti. S tem v zvezi se je razpravljalo o nakupu zemljišča za stavbo za okrajno načelstvo in za upravo policije. Banska uprava zahteva, naj se za ti dve poslopji preskrbi zemljišče na vogalu Tyrševe in Masarykove ceste, ki seza deloma do Pražakove ulice. Za to zemljišče zahtevajo lastniki 30 milijonov dinarjev. Dr. Bohinjec in Likar ter še nekateri so mnenja, da bi se določitev in nakup prostora po ugodni ceni pač moral prepustiti občini. — Dr. Bohinjec predlaga, da se zgradi poslopje za državno realno žensko gimnazijo. Dovolil se je naknadni kredit za tramvajsko čakalnico pred glavnim kolodvorom. Ostali dnevniki red je bil bolj običajnega značaja.

MARIBOR

Ogromne kotanje po nekaterih mariborskih cestah naravnost kriče po nujnemu popravilu. Najhujši nedostaki so na cestah, ki vodijo v predmestja, na kar smo že nešteto krat opozorili, vendar vse zaman. Tako n. pr. sedaj, ko je deževno vreme, oškropijo avtomobili hiše na Ruški cesti kar po dva do tri metre visoko in se umazano blato pripije na zid, tako da je te madeže mogoče že od daleč opaziti. Gorje pešcu, ki se ne more pravočasno umakniti v kakšno vežo, ker mora obleko odnesti v čistilnico. To cesto ne upravlja mestni stavbeni urad, temveč okrajni cestni odbor, ki pa se ne zmeni za pritožbe prizadetih občanov. Razumljivo je, da morajo stanovalci v teh hišah plačevati prav tako velike davke in doklade, kakor pa tam, kjer imajo že tlakovane, ali pa vsaj primerno posute ceste. Na Ruški cesti traja to obupno stanje že več let. Svočasom tam vozili tudi mestni avtobusi na studenski progi, ki so v znatni meri pomagali razorati cesto, da je sedaj v tako obupnem stanju. Vsakdo razume, da ni mogoče čez noč izvršiti regulacije in modernizacije cest, nikakor pa ni razumljivo, da se ne napravi niti tega, kar je mogoče izvršiti z malenkostnimi stroški. Par vozov gramoza in cestni valjar, pa bi bila cesta vsaj za silo popravljena, toda tudi tega ni mogoče doseči. Gospodje, ki odločate sami o teh vprašanjih, ali se vam ne zdi, da so Vaše funkcije zvezane tudi z dolžnostmi? Vsekakor bi se lahko zavedali, da ima vsaka potrpežljivost svoje meje!

Zakaj se ne napravi red? Ob Treh ribnikih je poleg ceste speljana tudi pešpot ob zapadnem robu ribnikov. — Tik ob čolnarni stoji ob poti tabla, na kateri je napisano, da je vsaka vožnja, tudi s kolesi, po tej poti zabranjena. Toda za to prepoved se nič ne zmeni. Kolesarji divjajo po tej poti, kot za stavo, da so pasanti večkrat v nevarnosti. — Orožnikom v Kosaških bi priporočili, da gotov dan napravijo zasedo in polove kolesarje, ki kršijo prepoved, nepismene naj poudarimo, pismene pa naj potem oblast s primernimi kaznimi pripravi do tega, da bodo v bodoče čitali, kaj stoji na tabli zapisano, čeprav se jim to zdi odvratno. — Sprehajalec.

Težave s prehrano na deželi. V Slovenskih goricah nam je pred kratkim tožil gostilničar, da je v hudi zagati, ker ne dobi tega, kar bi potreboval za svoje goste in pa za delavce, ki mu nekaj zidajo. Zadnjič je iskal koruzni zdrob. Obetal je vse trgovine v fari, pa zaman. Potem je iskal aidovo moko in jo je v nekem mlinu iztaknil celih 5 kg. Toda kaj moreš začeti s tako malo moke, ako imaš delavce v hiši. — V soboto je potem iskal enega 60 kg težkega prašička za zakol, da bi v nedeljo z njim postregel gostom. Toda prašička ni mogel dobiti. Težava je tudi z govejim mesom. Iz obmejnih predelov je šla vsa živina, ki je bila količkar vredna in sedaj je ni niti za domačo porabo.

Trgatev bo ta teden v Slovenskih goricah završena. Lepo vreme zadnje dni preteklega tedna je pospešilo zoritev. Boljše kot je sedaj, grozdič letos najbrž ne bo. Razen tega je treba hiteti, da ne pride ponovno slabo vreme, kajti grozdja je že doslej precej zgnilo, da so ga morali že pred tedni pobrati. Ako bi se nam ponujal še kakšen sneg, potem bi bila pač večja škoda, kot pa bo, ako bo vino malo bolj kislo. Tako vsaj modrujejo vinogradniki. Tistim, ki so »trgali« že v maju, to so tisti, ki jim je pobila toča vinograd še ko je bil v cvetju, je seveda lahko vseeno. Teh pa je letos precej.

Tržne cene mesa: teletina kg din 12 do 18, svinjina s kostmi din 18 do 20, svinjina izluščena din 20 do 22, riba din 20 do 22, zajec din 20 do 22, salo din 24, slanina din 23 do 24, pljuča s srcem din 8 do 10, jetra din 10 do 14, rebčica din 16 do 18, glava z jezikom din 8 do 10, ledvice komad din 2 do 3, noge komad din 2 do 3.

Voznja na avtobusih v mestu in na Pobrežju — ter Studence znaša odslej din 2 za osebo, ne glede na vstopno in izstopno postajo.

Avtomobilsko katastrofo je v zadnjem trenutku preprečil minulo soboto šofer tezenskega avtobusa, ki je trčil v železniške zapornice in jih prelomil. K sreči je šofer v poslednjem hipu ustavil avtobus baš ko je pripeljal lokomotiva, ki bi bila lahko zdrobila avtobus z vsemi potniki.

Pekovski pomočniki ne bodo pričeli z delom pred 4. uro jutraj. Na članskem zborovanju podružnice Zveze živilskih delavcev so pekovski pomočniki sklenili, da se bodo držali zakonitih določil in ne bodo pričeli z delom pred 4. uro jutraj, kakor bi to želeli nekateri mojstri. Posebna delegacija Zveze živilskih delavcev iz vseh večjih krajev Slovenije je minuli teden obiskala g. bana in mu predložila težnje živilskih delavcev ter zlasti tudi zahtevala, da se zakonita določila o omejitvi nočnega dela ne smejo poslabšati. Oblast naj ukrene, da se bo tozadevna uredba točno izvajala.

Sednik okrožnega sodišča g. dr. Alojz Lešnik je bil imenovan za podpredsednika apelacijskega sodišča; za sodnika pri apelacijskem sodišču pa sodnik g. Avgust Habermuth.

Popis živine in živinske vprege se bo vršil za območje mestne občine mariborske dne 8. in 9. decembra 1940 na dvorišču vojašnice 32. artiljerijskega polka vsakokrat s pričetkom ob 6. uri jutraj. Vojaška komisija bo pregledala od živine le kopitarje (konje, mule itd.), ki so stari nad 3 leta ter vsa vozila z živalsko vprego kakor tudi pripadajočo opremo. Za pregled ne pride v poštev nedorasla živina pod 3 leti kakor tudi ne dvoparklerji (voli itd.), ter motorna vozila. Vozila morajo biti zaprežena in se mora pripeljati vsa oprema. Lastniki morajo prinesiti s seboj za vsako žival živinskopotni list ter hrano za 1 dan. Odtujevanje živine, vozil in opreme za časa popisovanja in 30 dni pred začetkom popisa je prepovedano. Za območje mestne občine mariborske velja ta prepoved od vključno 8. novembra 1940. Prestopki bodo najstrožje kaznovani.

Nek maskiran napadalec se je minulo soboto ponoči vtihotal v vežo gostilne »Pri Lovcu« v Frankopanovi ulici, kjer je stikal okrog kolesa črkostavca Ivana Ternovška. Natakara je zasliala neko ropotanje in je šla pogledat v vežo, kjer je opazila maskiranega človeka, ki je skočil proti njej in ji grozil z dolgovim samokresom. Opozorila je na to lastnika kolesa, ki se je mudil v gostilni in takoj stekel za tatom. V bližini Magdalske šole ga je dohitel, vendar pa je tat naperil tudi proti njemu orožje in ga prisilil, da je moral hitro oditi nazaj v gostilno, do koder ga je tat spremljal, držeč mu samokres na prsih. Iz torbice na kolesu je tat vzel nekaj ključev, baterijo in druge malenkosti. Domneva se, da je iskal v torbici kakšen predmet, da bi odprl ključavnico na kolesu, ki je bilo zaklenjeno.

Kolo znamke »Mataador« ev. št. 128.410 je bilo ukradeno šivilji Klari Kebrovi izpred poslopja OUZZ v Marijini ulici, kolo znamke »Wanderer« ev. št. 140.499 je pa bilo ukradeno v Melju Alojzu Harcu.

LAŠKO

Iz vrst pomočnikov. Ker so nekateri v Laškem glede prejemkov naših pomočnikov napadno poučeni, bomo še pojasnili javnosti, kaj določa zakon in kaj mi stvarno prejemamo. Ze v eni prejšnjih številkih smo pisali, da določa banska uredba za trgovske pomočnike minimalno mesečno plačo din 900, po zakonitem odbitku naturalij (stanovanje in hrana) bi moral vsak prejemati po din 600, dobivamo pa kljub resnim časom samo po din 300 do 350. Tudi zakoniti delovni čas skušajo nekateri kršiti ter je prejela oblast že precej prijavi, kar bo menda zaleglo. Da so navedeni prejemki ob današnji draginji nezadostni, lahko javnost razvidi sama iz navedenih števil. Vsi stanovi si skušajo na zakonit način izboljšati boljši gmojni položaj, do česar smo gotovo upravičeni tudi mi pomočniki. Za pomočnike izven trgovskih obratov veljajo določbe minimalnih mezd iz l. 1937, po novi uredbi bo znašala ta mezda že din 5, odnosno din 5,50 na uro. Imamo v Laškem trgovce milijonarje, ki jim je najmanj za izvajanje minimalnih mezd. Nekateri pomočniki z vajenci vred morajo celo nakladati železniške prage, bale sena, zaboje jabolk, drva in to kar na vagonce. Včasih garajo pri takih delih celo do 10, ali 11. ure zvečer. Spriči takih poslovanj in mizerij plač se pač ne moremo čuditi, da so nekateri postali v Laškem iz nič milijonarji. — Pomočniki.

POSLEDNJE VESTI

Sovjetska zveza zbira čete ob romunski meji

CBS. V romunskih diplomatskih krogih se zatrjuje, da se zbirajo sovjetske čete ob novi sovjetski meji v Besarabiji. Sovjetske ladje so potopile dva romunska patrolna čolna na Črnem morju. Spor pa je baje že poravnal. Po poročilu »United Press« so Sovjeti izselili iz Cernovic vse civilno prebivalstvo, hiše pa so bile rekvirirane za sovjetsko armado. Sovjetska vojska se zbira tudi ob romunski meji pri Dalatiji v drobiškem okrožju. Ob dolnjem toku ustja Donave se zbirajo skupine manjših sovjetskih ladij. Te sovjetske priprave smatrajo v Bukarešti kot ukrepe v zvezi z romunskimi dogodki.

Nemško vojno poročilo: Nemška letala so v pretekli noči napadla ob ustju Temze večji trgovski konvoj, katerega so spremljala angleška lovka letala. Pri napadu je bila težko poškodovana neka večja trgovska ladja. Nočni napadi pa so bili predvsem namenjeni Londonu in pristaniščem ob južni angleški obali, kjer so nemški bombniki povzročili večjo škodo. V Londonu pa je bil težko poškodovan indijski dok in v predmestju Londona pa vojaško taborišče. V letalskih bojih so Angleži izgubili 9 letal, Nemci pa nobeno.

Angleško vojno poročilo. V pretekli noči so bili nemški letalski napadi na Anglijo srditejši in večji, kakor v prejšnjih nočeh. Glavni cilj pa je bil tudi tokrat London in je povzročena večja škoda na trgovskih in industrijskih podjetjih in je število smrtnih žrtev precejšnje. — Napadena pa je bila tudi južna in severna obala, kjer je bilo porušeno tudi nekaj hiš in dvoje zaklonišč. Nemci so pri teh napadih izgubili dvoje letal, ravno tako tudi Angleži.

Vrhovno poveljstvo v Kairu poroča, da vlada na vseh afriških frontah zatišje. Italijanska letala so osemnajstič napadla pristanišče Aden, a niso prizadejala nobene škode.

Egiptski parlament se bo sestel dne 5. novembra ter bo razpravljal o položaju Egipta ter o eventualnem vstopu v vojno. (Tass).

Židovsko vprašanje v Franciji. Francoski pravosodni minister je na sestanku novinarjev izjavil, da francoska vlada ne misli ukreniti napram židom nobenih posebnih ukrepov, pač pa se bodo židi odstranili iz višjih mest v gospodarstvu, politiki in novinarstvu.

Vlada Združenih držav je po poročilu DNB pozvala Kanado, da vstopi v Severno ameriško unijo.

Ameriški veletrgovci z oljem in bencinom so se odločili, da prenese svoje zaloge zaradi večje varnosti iz Singajua v Singapur.

Sestanek jugoslovansko-nemškega odbora na Dunaju. Dne 14. t. m. sta se sestali na Dunaju jugoslovanska in nemška gospodarska delegacija ter razpravljali o sklepih delegacije meseca februarja na Bledu, o povečanju kvot in o izvozu jugoslovanskega lesa.

Zborovanje zasebnih nameščencev na Hrvaškem. V nedeljo, dne 13. t. m. se je vršilo zborovanje hrvaških zasebnih nameščencev, kjer so sprejeli sklep, da se intervenira na pristojnem mestu, da se delegira v urad za kontrolo cen tudi zastopnik potrošnikov ter da se ugodnosti hrvaških zasebnih nameščencev razširijo na vso državo.

Iz Češke

110 let od prvega nastopa B. Smetane. Dne 4. oktobra 1830, torej pred 110. leti, je v češkem mestu Litomyšlju prvič nastopil pred javnostjo češki skladatelj Bedřich Smetana. Bil je takrat star 6 let in je igral na gosli predigro Auberjeve opere »Nema iz Portiča«. Takrat so pridedili v tamošnjem gradu akademijo in je imel 6 letni Smetana izmed vseh sodelujočih največji uspeh.

Češki čitatelji zahtevajo zgodovinske knjige. Praški delavski dnevnik »Narodni Prace« piše: »Knjižarnariji in razne knjižnice opozarjajo na zanimiv pojav med čitatelji vseh vrst, da raste med njimi zanimanje za zgodovinsko čtivo. Lahko se reče, da zavzema zgodovinsko čtivo že prvo mesto in da to zanimanje še raste. To opazajo tudi časopisi, kjer čitatelji najraje čitajo daljše in krajše članke in poročila zgodovinskega in kulturno-zgodovinskega značaja. Pojav potrjuje zdravo jedro našega naroda, ki se ne da speljati z nobenimi obljubami in vabami k neumnostim, pa tudi ne k nekritičnosti. Narod na ta način končno odkriva samega sebe brez »ravnateljev javnega mnenja« in vidi svojo zgodovinsko in kulturno preteklost kot dar, ki ga preji ni znal ceniti. Tako nam raste pokolenje, ki ga bo vzgojila naša zgodovina in ki se ne da z ničemer zaslepit. Zejo po narodni zgodovini mora tudi pravilno utešiti književnost in naša založništva, naj si to vzamejo k srcu.«

Iz neznane vasice novo letovišče. Na Češko-moravski visočini je stala še pred par leti osamelca vasica »Tri Studenci«, ki ni imela več kakor 20 hiš. Naenkrat pa so odkrili kraj kot izredno zdrav za rekonvalescente in je zraslo v kratkem kar 25 vil in zdravilišč. — Sedaj gradijo nov hotel, ki bo eden največjih v teh planinah. Letos je baje obiskalo »Tri Studence« čez tisoč gostov.

Visoke kazni zaradi sladkorne pese. Protektoratna vlada je kaznovala V. Venturo, trgovca v okraju Poděbrad na 40.000 kron, ker je dražil sladkorno rop. — Zaradi draženja mleka in masla je bil nadalje obsojen J. Chrušček, posestnik v kraju Přerov na 25.000 kron in R. Opletal, upravitelj mlekarne v Velikem Meziříči na 12.000 kron.

Namesto čevljev delajo cvetlice. Na Češkem je bilo več desetletij znano mesto Mnichovo Hradišče po svoji čevljarški industriji, ki pa je polagoma, najbolj vsled konkurence Bat'e, propadla. Vsem okraju ni sedaj niti enega čevljarkega vajenca več. Razširilo pa se je v mestu obrt izdelovanja umetnih cvetlic, ki jih izdelujejo tudi doma po hišah in s tem nekako nadomeščajo izgubo, ki so jo utrpeli zaradi propada čevljarke obrti.

Življenjski problemi rudarjev

Po poročilih na konferencah in po časopisnih vesteh se bodo te dni ponovno vršili razgovori med zastopniki TPD in zastopniki rudarskega delavstva radi končne ureditve rudarskih mezd. Ti razgovori ne pomenijo kako na novo začeto mezdno gibanje rudarjev, ampak so pravzaprav le nadaljevanje mezdnih razprav, ki so se pričele že leta 1938 in so se nadaljevale v letih 1939 in 1940. Zlasti v zadnjem času so bila tozadefna pogajanja z ozirom na naraščajočo draginjo prav pogosta. Uspehi teh akcij so rudarski javnosti znani.

Če bi se mezde rudarjev prilagodile draginji, bi bile s tako pravilno ureditvijo rudarskih prejemkov končane razprave in pogajanja. Tako pa mora najprej delavstvo glasno zahtevati in organizacije ter zastopniki delavstva spet krepko potrkati na vrata pristojne oblasti in delodajalca, da se končno začnejo razprave. S tem se samo trati dragoceni čas, a delavstvo je vsakokrat za nekaj mesecev prikrajšano na prejemkih. S polovičarskim reševanjem rudarskih mezdnih vprašanj se ne sme nadaljevati in delodajalec ne bi smel omalovaževati zahtev organizacij in zaupnikov. Sedanja pogajanja bodo ena izmed najtežjih, kar se jih je v zadnjih letih vršilo. Dokler ni draginja tako naglo naraščala, se je še izhajalo z različnimi indeksnimi točkami, v današnjih razmerah, ko cene naraščajo od dne do dne, pa so indeksne točke pravi zavirači pri regulaciji rudarskih prejemkov.

Pri sedanjih razpravah bi se morala urediti, če izločimo odpoved kolektivne pogodbe, razvrstitev kategorij po zakonito določenih mezdah: na novo regulirati akordne postavke; urediti draginske doklade, ki bodo odgovarjale sedanjim draginjam, kakor tudi urediti vprašanje rodbinskih draginskih dokladov.

Dosedanja takozvana progresiva pri draginskih dokladah je krivična za vse one, ki prejemajo samo temeljni zaslužek. Draginja ne pozna progresive, ampak je za vse enaka. Oni rudarji in delavci, ki so po svojstvu zaposlitve izkazovali samo bruto zaslužek temeljnih mezd, so prejemali sorazmerno tudi nizke draginske doklade: drugi pa, ki so imeli višje akordne zaslužke radi nadur ali nedeljske zaposlitve, so pa prejeli sorazmerno višje draginske doklade. Zaslužki učnih kopačev in vozačev so istotako nižji in so prejemali še nižje draginske doklade.

Tudi ni vseeno ali se s sedanjimi prejemki preživlja ena sama oseba, ali pa, če mora rudar preživljati družino z ženo in več otrok. To vprašanje je danes najbolj pereče ter čaka nujne rešitve rodbinskih draginskih dokladov.

Vsa našeta dejstva se morajo pri sedanjih pogajanjih temeljito proučiti in pravilno rešiti. Pri sedanjih draginjah je treba zvišati temeljne mezde do odgovarjajoče višine in s tem v zvezi zvišati tudi akordne postavke ter določiti osebne in rodbinske draginske doklade po dejansko narasli draginji.

To bi bili glavni pogoji za ureditev prejemkov rudarjev. Osebnostne in rodbinske draginske doklade naj bi se določile v mesečnih prispevkih. Ako draginja naraste tekom enega meseca za 6 odst. naj bi se takoj osebna in rodbinska draginska doklada zvišala za 6 odst.

V vseh državah, kjer se je količnik važnoosti polagalo obstoj delavskega razreda, se je v tako izrednih časih, kot jih sedaj preživljamo, uredilo vsa za življenjski obstoj delavstva važna vprašanja na obvezen in zakonit način.

Rudar.

Spomenica zasebnih nameščencev delodajalcem

Zasebni nameščenci v Sloveniji imajo v splošnem jako slabe mezde kakor tudi soc. razmere, o čemer se pa v javnosti malo razpravlja, ker se s tem škoduje ugledu privatnih nameščencev, kakor menijo ti »delavci«. Zato je popolnoma prav, da se je pričela akcija za izboljšanje vsaj njihovih mezdnih razmer.

Položaj teh nameščencev so zastopniki vseh organizacij pretresli na sejah medstrokovnega odbora. — Na podlagi ugotovitev so sestavili spomenico, v kateri zahtevajo po kategorijah 10 do 40 odstotkov zvišanje plač. Pri plačah mesečno do 2500 din zahteva spomenica 40 odstotkov, do 3000 din 30 odst., do 4500 din 20 odst. in pri plačah nad 4500 din 10 odst. Poleg

tega naj se v sedanjih sliki pred zimo plača dne 15. oktobra vsem nameščencem enomesečno plača. V Zagrebu so se delodajalci nameščenci sporazumeli in so bile plače urejene potom arbitraže. Dogovor v Zagrebu velja za vso Hrvatsko.

Organizacije so poslane spomenico delodajalskim korporacijam s povabilom, da se vključijo anketa in vprašanje povoljno uredi za vso dravsko banovino.

Delodajalske organizacije so bile povabljene, da odgovore na predlog organizacije do dne 10. oktobra t. l. in pristanejo, da se takoj izvrši anketa, ki naj končno sklene takojšnje povišanje prejemkov privatnih nameščencev.

Novega sovjetskega poslanika v Ankari je te dni sprejel turški ministrski predsednik in se z njim dalje časa razgovarjal.

O angleški vojski. Sovjetsko časopisje pravi, da je angleška vojska dobro oborožena in da je letalska obramba brezhibna. Govori o moči angleškega letalstva in disciplini angleškega prebivalstva ter odlični preskrbi armade s hrano.

Epidemija črnih koz v Madridu. V španskem glavnem mestu Madridu je izbruhnila epidemija črnih koz. Oblasti so izdale ostre ukrepe in nekatere dele madridskega mesta je zaprlo vojaštvo. Pri ljudstvu je uvedeno prisilno cepljenje zoper črne koe in sicer tako, da se izdajajo živila le na tiste živilske karte, ki imajo potrdilo, da je lastnik karte že cepljen. Kakor poročajo švicarski listi, so v Španiji črne koe še vedno precej razširjena bolezen, sicer ne bi bile oblasti prisiljene poseči po tako ostrih ukrepih. Pred kratkim je bila taka epidemija tudi v Sevilli in na stotine smrtnih žrtev je bilo zlasti med revnimi sloji meščanstva.

Umrljivost otrok v Španiji znaša pri revnih slojih 40 do 50 odstotkov.

Najnovejši incidenti, potem vse drugo. Tednje prišlo do nekega pretepa med nekim mornarjem Zedinjenih držav in japonsko policijo v Šanghaju na Kitajskem. Policija je mornarja pošteno premikastila, ameriški admiral pa zahteva zadoščenje. — Na meji Sijama in francoske Indokine je bil ubit od francoske policije nek siamski trgovec, ki se je hotel prethotapiti preko meje brez potnega lista. Zaradi tega je veliko ogorčenje v Siamu. — Prvi tu opisani incident je posledica napetosti med Japonsko in USA, ki se je poostila zaradi sklenitve vojaškega pakta med Japonsko, Nemčijo in Italijo. Drugi incident pa je v zvezi z ogorčenjem siamske vlade, ker je francoska vlada odklonila siamske zahteve po nekaj pokrajinah Indokine. Siam je med tem že sklenil vojaške vpoklice. Incidenti so oznanjevali bodočih krvavih spopadov in v vsakem slučaju zaželen povod. Za japonsko-kitajsko vojno je bil dovolj umor enega samega japonskega častnika. »Kotaka«

Kotiček sodružic

Jarka:

Gospodinja, ki nima časa

(Prevod iz češkega članka v »Narodni Práce«)

Nekatere gospodinjice tarnajo, da nimajo časa za to ali ono delo. Ves dopoldan zgubijo s kuhanjem, pospravljanjem, popoldan s krpanjem obleke, ali nogavic in zvečer, ja, prosim Vas, takrat so že tako utrujene, da se takoj po večerji vležejo. In drugi dan zopet tako.

Če bi si vsaka gospodinja svoj čas lepo razdelila in si takoj v začetku napravila točen urnik, gotovo bi to tarnanje odpadlo. Dan ima 15 ur, če vštete tudi večerne ure, predno se vležejo spat. V tako dolgem času pa že lahko opravimo cel kup dela — seve če znamo čas pravilno izrabiti.

Zakaj bi pospravljale od ranega jutra do večera en dan v tednu, če si lahko razdelimo delo, vsak dan nekaj.

Zakaj bi nakupovale ob 10. uri, ko je v trgovinah največ ljudi, če lahko nakupimo komedno jutraj?

Zakaj bi jutraj hitele za zajtrkom, letele k trgovcu po kruh, neumite in nepočesane? Saj lahko gremo zvečer malo prej spat in se jutraj prej zbudimo. Tisti kruh pa si vendar tudi lahko že prejšnji dan kupimo.

Priporočila bi Vam torej še enkrat takšen delovni urnik za celi dan. Od jutra do večera. Zjutraj se zbudite ob šestih, malo še poležite, a ob pol sedmih bodite že pripravljene, to je počesane, umite, potem hitro pristavite za kavo. Tako je boljše, kajti če prej pristavite za mleko, morate pri njemu stati, da ne prikipi. Nato režite kruh k zajtrku in pripravite južno za moža in otroke. S tem izrabite čas, med katerim sicer navadno letate iz sobe v kuhinjo in si prihranite nepotrebno jezo s prekipelim mlekom, ki je napolnilo celo stanovalništvo z neprijetnim smradom. Potem nalijte kavo in javite zajutrek. Predno pridejo vsi skupaj, se kava ravno toliko shladi, da ni treba pri njej še nato čakati. Potem odprite okna v spalnici, razložite posteljo in idite k zajtrku. Vztrajajte pri tem, da mora cela rodbina skupaj zajtrkovati, v tem je ravno toplota domačije.

Zajtrku posvetite več časa. Za Vas je to zelo važno. Jejte počasi, ne hitite, ne mislite, kaj bo, ne računajte z glavo. Za to bo dovolj časa po zajtrku. Ko odhaja rodbina, odidite tudi Vi. Opravite nakupovanje. Mislim, da si že v nedeljo sestavite jedilni list za celi teden, tako, da Vam ni treba brez potrebe hoditi po ulicah in premišljevat, kaj bi kuhala za obed.

Delavski pravni svetovalec

Namišljena poškodba (Šoštanj)

Vprašanje: Imel sem v zakupu vrt, do katerega si je lastila pravico tudi sonajemnica. Radi tega je prišlo do prepira. Čez 10 dni je šla k zdravniku, zatrjujoč, da sem jo ob priliki prepira poškodoval na glavi. Zdravnik ji je izstavil zdravniško spričevalo. Ugotovil sem, da je bila med tem časom poškodovana z opeko, ki ji je padla na glavo. Sedaj se zoper mene vrši kazenski pregon in imam radi tega veliko škodo. Kdo mi je dolžan škodo poravnati, sonajemnica ali zdravnik, ki je izstavil zdravniško spričevalo?

Odgovor: Če imate priče, da sonajemnice niste poškodovali, boste z njimi mogli dokazati svojo nedolžnost. Če pa takih prič nimate, potem dokazujte, da takoj po predmetnem prepiru ni imela sonajemnica nobene poškodbe in da jo je dobila šele, ko ji je padla opeka na glavo. Škodo, ki jo imate radi neosnovanega kazenskega pregona, Vam bo morala povrniti predvsem sonajemnica, dočim bi bil k odškodnini zavezan zdravnik le tedaj, če bi mu mogli dokazati, da je vedoma izdal lažno zdravniško spričevalo. Navajajte tudi, da se je sonajemnica zatekla k zdravniku šele deseti dan po prepiru.

Pogodba o dobavi pohištva (Hrastnik)

Vprašanje: Z mizarjem sem sklenil pismeno pogodbo, da mi dobavi pohištvo za določeno ceno spomladi 1941. Takoj sem mu na račun plačal znesek, ki naj bi bil potreben za nakup lesa. Sedaj mizar zahteva še doplačilo in bi moral pohištvo takoj prevzeti in ne šele spomladi 1941. Ali je k taki spremembi pogodbe mizar upravičen?

Odgovor: Po Vaših navedbah mizar ni upravičen spremeniti dogovora. Ne more se izgovarjati na podražitev materiala, ker ste mu potreben znesek takoj plačali na račun. Sicer ne glede na to okolnost mizar ne more svojevoljno spremeniti sklenjenega dogovora, če ni bila cena izrecno dogovorjena le z ozirom na takratno tržno ceno. Podražitev materiala je moral mizar z ozirom na sedanje izjemne prilike sam predvidevati ter Vas zato ne more siliti na nikakšno doplačilo in ne na spremembo dobavnega roka.

Zemljišče in regulacijski načrt (Celje)

Vprašanje: Še v območju mesta imam parcelo. Občina zahteva, da ji moram odstopiti vzdolž trasirane ceste še zemljišče v širini enega metra, ne da bi ga plačala. Prepoveduje mi tudi nadalje parcelirati svoje zemljišče in ga odprodajati. Zahteva tudi, da moram ob cesti napraviti plot. Ali sem dolžan temu ugoditi?

Odgovor: Ker gre očitno za gradbeni okoliš, za katerega se smatra zemljišče, ki je z regulacijskim načrtom namenjeno za zidavo in za naseljevanje, ste dolžni postopati s svojim zemljiščem v smislu regulacijskega načrta. — Gradbeni zakon določa tudi, da morajo imeti vsa zemljišča, ki spadajo v ožji gradbeni okoliš, ograje v urejenih ulicah na regulacijski črti po obliki, ki jo predpiše občina. Vaše zemljišče

Po nakupu si vzamite doma kos papirja, spišite cene blaga in vložite zapisnik dohodkov in izdatkov. To Vam priporočam, ni odvisno tratenje časa. — Potem idite pospravljati sobo. Vzimate s seboj vse stvari, ki jih rabite za pospravljanje, da ne boste zopet brez glave posebej letala po metlo, smetišnico in cunjo. S tem si prihranite najmanj 10 minut časa. Postelžite, pometite, obrišite prah, izmenjajte vodo v vazah.

In sedaj kuhinja. Tam ste odprla okno takoj po prihodu domov. Zaprite. Če hodi rodbina pozneje domov, ne začnite hitro s kuho. Na ta način zapravljate premož ali plin. Morali bi jed še enkrat ogrevati. Medtem si vse pripravite, da bi ne bilo treba hiteti. Posebno če kurite v pečeh. Najprej pripravite za juho, za jedila in za kavo, šele potem zakurite. Ne čakajte za vsakim loncem, da se »napravi«. Sedite k štedilniku z gospodinjskim zvezkom in si prepišite v posamezne oddelke, kaj ste nakupila. Na ta način imate lonec pred očmi in se Vam ni treba utrujati z letanjem. Če le morete, se k vsakemu delu vsedite.

Torej, obed se kuha, računi so zapisani. In kaj sedaj? Lahko si osnažite okna v kuhinji, da ne boste tarnala nad zažganim obedom, medtem ko ste pospravljale, ali pa umijte vrata in okenske okvirje. Izperite kake manjše stvari. Obed je skuhan, postavite ga tja, kjer se ne bo preveč ohladil. Medtem pomivate posodo, katero ste rabila pri kuhanju. Umivajte jo raji takoj, da se Vam je preveč ne nabere. Na štedilniku imate gotovo kak velik lonec, v katerem je topla voda. Zakaj torej čakate?

Pripravite mizo in čakajte, da se snide rodbina. Potem greste k obedu. Umijte krožnike in drug pribor, pometite kuhinjo. In ste prosta. Potem lahko vzamete v roke popraviljanje, likanje in podobno. In zopet vsak dan nekaj. Ako perete, potem si izberite čisto preprosto obed, ki Vam ne dá mnogo dela.

Potem pripravite večerjo. Pomijte ostalo posodo, pospravite kuhinjo, da ne bo jutraj preveč dela in idite v sobo k rodbini. Pogovorite se, prečitajte si časopis in vsaj par strani iz Vaše knjige in spat. Raje preje, nego pozneje. Pred spanjem se dobro umijte, očistite si zobe, počesajte se, lase pod mrežo in lahko noč.

Poizkusite in boste videle, da si prihranite mnogo nepotrebnega letanja, nervoze in zadržanosti, če si tako pravilno razdelite čas.

Posledice podražitve marke v našem gospodarstvu

Objavljeno je bilo, da velja ena nemška marka od 25. septembra t. l. dalje 17.82 dinarjev, torej 20 odst. več kakor prej. Neposredna posledica tega ukrepa je povečanje izvoza v Nemčijo in zmanjšanje našega uvoza. Ta tendenca je razumljiva zaradi zaposlenosti nemške industrije. In drugi razlog je vsekakor v zvišanju cen naših proizvodov. S tem ukrepom so te normalizirane napram dobi pred tem skokom cen, in to pomeni, da so za Nemčijo cene uravnane na predvojno višino.

Druga važna posledica podražitve marke je v tem, da Berlin vedno bolj kaže tendenco, da napravi marko za centralno evropsko valuto. Trgovina med nevtralnimi evropskimi državami in zasedenim področjem se vrši preko Berlina, pa tudi Italija je pritegnjena v ta sistem. Z dvigom cene marki prihaja Berlin v ugodnejši položaj kot regulator gospodarskih odnošajev med državami.

TO IN ONO

Ustanovitelj bolgarske komunistične stranke je umrl. Hristo Kabakčijev je bil ustanovitelj komunistične stranke. Pobegnil je v Rusijo in sedaj poročajo, da je umrl v Moskvi.

Britski državljani morajo zapustiti baltičske države. Britski državljani v baltičskih deželah zapuste te dni Rusijo. Rusija jim je dovolila prevoz po železnici do Vladivostoka.

Med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo se bodo po ameriških vesteh v kratkem pričeli novi važni razgovori.

Hranilno in posojilno društvo delavcev v Mariboru

reg zadruga z omejeno zavezo

Frankopanova ul. 37 (v lastni hiši) - Telef. 26-35

Račun pri Poštni hranilnici št. 131.43

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4% odn. 5% proti odpovedi. Daje posojila po ugodnih pogojih na menico in vknjižbo. Zdržni delež znaša Din 200—

Uradne ure vsaki dan od 17. do 19. ure